

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 107/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. v [REDACTED], proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/62/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/62/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, zakázal mu pokračovať v ďalšom porušovaní základného práva sťažovateľa a priznal mu primerané finančné zadostučinenie 10 000 eur. Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, a to z dôvodu, že je vo výkone trestu, nemá finančné prostriedky a je nemajetný [§ 34 ods. 1 v spojení s § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pozn.]].

2. Z obsahu rukou písanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bola 8. septembra 2021 prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava V podaná obžaloba pod sp. zn. 4Pv 389/2019. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3T/52/2021 z 8. novembra 2022 bol sťažovateľ spod predmetnej obžaloby oslobodený. Proti rozsudku

okresného súdu prokurátor podal odvolanie, súdny spis bol predložený na rozhodnutie krajskému súdu 6. apríla 2023, vec bola pridelená do senátu „4To“. Sťažovateľ uvádza, že 18. októbra 2024 podal predsedovi krajského súdu sťažnosť, ktorou sa domáhal odstránenia prietahov v napadnutom konaní. Predmetná sťažnosť bola vybavená oznámením z 31. októbra 2024, v ktorom krajský uviedol, že vzhľadom na značne vysoký počet vecí došlých do súdneho oddelenia „4To“ v roku 2023, ako aj na extrémne nepriaznivú personálnu situáciu na trestnoprávnom úseku krajského súdu nebolo možné vybaviť vec sťažovateľa v štandardnej lehote. Za vzniknuté prietahy sa krajský súd sťažovateľovi ospravedlnil a prisľúbil rozhodnúť v prvom štvrtroku 2025. Podľa názoru sťažovateľa je však tento postup krajského súdu neakceptovateľný a vôbec nevedie k odstráneniu právnej neistoty.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľa spočíva v tvrdenom porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v odvolacom konaní. Citujúc judikatúru ústavného súdu k problematike zbytočných prietahov, sťažovateľ uvádza, že jeho vec nie je právne ani skutkovo zložitá, keďže ide o jeden skutok (prečin) majetkového charakteru (to bližšie nešpecifikuje, pozn.). Vyjadruje tiež presvedčenie, že doterajšou dĺžkou napadnutého konania v trvaní 19 mesiacov, počas ktorých krajský súd o podanom odvolaní nerozhodol, došlo k porušeniu namietaného základného práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

8. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

9. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti vecí sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023)].

10. Dĺžka napadnutého konania od predloženia súdneho spisu krajskému súdu (6. apríla 2023) ku dňu rozhodovania ústavného súdu predstavuje 22 mesiacov, čo síce nie je optimálna dĺžka odvolacieho konania, avšak z pohľadu ústavného súdu je to stále akceptovateľná a ústavnoprávne udržateľná doba. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na platnú judikatúru EŠLP, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy vecí nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66, rovnako tak aj napr. IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021).

11. Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že krajský súd nariadil pojednávanie na 20. marec 2025, na ktorom je možné predpokladať právoplatné skončenie vecí. Je teda zrejmé, že krajský súd po vybavení sťažnosti sťažovateľa na prietahy 31. októbra 2024 prijal opatrenia smerujúce k obnoveniu plynulosti a rýchlosti napadnutého konania.

12. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na to, že odvolací súd preskúmava rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania v intenciách odvolacích dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v konaní pred okresným súdom, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Z uvedeného teda priamo vyplýva zvýšená faktická a časová náročnosť, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámeč, ktorý krajský súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, môže byť objektívne dlhší.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že sťažovateľom indikovaný zásah do základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov nedosahuje požadovanú

relevantnú ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by zakladala možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V.

K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

14. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd konštatuje, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Ústavný súd po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti v jej podstatnom základe konštatuje (aj bez potreby bližšieho skúmania majetkových pomerov sťažovateľa), že nebola splnená druhá podmienka na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže v konkrétnom prípade sťažovateľa ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku, ako to vyplýva z tohto rozhodnutia (výrok 1 tohto rozhodnutia), a ani ustanovenie právneho zástupcu by na prijatých záveroch ústavného súdu nič nezmenilo. Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel (výrok 2 tohto rozhodnutia).

16. Na záver ústavný súd uvádza, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby v prípade, že by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik priesťahov, po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu